

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5862/2020
03.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде за експрописану непокретност, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1699/20 од 02.09.2020. године, у седници одржаној дана 03.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог Града Новог Сада, изјављена против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1699/20 од 02.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 868/2019 од 19.06.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев усваја у целисти. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да исплати тужиоцу износ од укупно 8.718.782,00 динара, са законском затезном каматом од 19.06.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 473.320,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 1699/20 од 02.09.2020. године, ставом првим изреке, жалбу делимично усвојио, а делимично одбио, па је пресуду Вишег суда у Новом Саду П 868/2019 од 19.06.2020. године, преиначио у делу одлуке о трошковима поступка тако што је тужиоцу досуђени износ трошкова снижен са износа од 473.320,00 динара на износ од 384.320,00 динара, а потврђена у преосталом непреиначеном делу. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, које би могле да утичу на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је сувласник у делу од 4420/7475 идеалних делова на парцелама број .../..., .../..., .../... и .../..., уписаним у ЛН бр. ... К.О. ... и сувласник у идеалном делу од 1077/1136 делова на парцелама број .../..., .../..., .../... и .../... уписаним у ЛН бр. ... К.О. Такође је, у идеалном делу од 29/489, сувласник на парцели број .../..., уписаној у ЛН бр. ... К.О. ..., на основу уговора о деоби закљученог дана 13.03.2008. године. Према планским документима туженог, предметне парцеле намењене су за јавну и саобраћајну површину – улицу и приведене су урбанистичкој намени тако што су и то: парцела број .../... (површине 284 м²) и парцела број .../... (површине 566 м²), ушле у састав улице Палићке у целости; парцеле број .../... (површине 284 м²) и .../... (површине 418 м²), ушле су у састав улице Бранка Илића у целости; парцеле број .../... (површине 418 м²) и .../.. (површине 284 м²) ушле су у састав улице Унске у целости; парцеле број .../... (површине 418 м²) и .../... (површине 284 м²) ушле су у састав улице Рајка Мамузића у целости; парцела број .../... (површине 489 м²) ушла је у састав улице Марије Бурсаћ у целости. У природи, парцеле представљају јавне саобраћајнице, опремљене комунално и инфраструктурно. Улице Палића и Унска су неасфалтиране, а коловоз је од набијене земље, делимично су комунално и инфраструктурно опремљене (постоји електроенергетска мрежа, водоводна мрежа, гасна и ПТТ инсталација, а недостаје канализација отпадних вода). Улице Бранка Илића и Рајка Мамузића су асфалтиране и у потпуности комунално и инфраструктурно опремљене. Тржишна вредност предметних парцела на дан пресуђења износи 70 евра/м², односно 8.231,09 динара/м².

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, правилном применом материјалног права, обавезали туженог да тужиоцу исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.), а да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Из наведене Уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у јавном интересу утврђено на основу закона; да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту („Службени гласник РС“ бр. 44/95 ... 46/98), који је био на снази у време усвајања Регулационог плана насеља („Службени лист Града Новог Сада“ број 3/01 ... 17/03), прописано је да се грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова, у складу са прописима о планирању и уређењу простора. Одредбом

члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 105/2014), прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су, због своје природе, намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази итд.). У смислу одредбе става 7. истог члана Закона, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део ауто-пута или државног пута првог и другог реда) и тргова јавних површина које су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, предметно земљиште на коме је тужилац сувласник, према Урбанистичком плану представља улице и у природи то јесу улице које имају своје називе. Због тога је оно, сагласно цитираним одредбама Закона о јавној својини, постало добро у општој употреби у јавној својини туженог, као јединици локалне самоуправе, што значи да је тужени био дужан да предметно земљиште експроприше од тужиоца, ради његовог привођења намени предвиђеној Урбанистичким планом и да тужиоцу, за исто исплати одговарајућу накнаду у управном поступку. Међутим, предметно земљиште фактички је приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром да се користи као улице – јавни путеви у насељу, који саобраћајно повезују делове насеља (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима), чиме је извршена тзв. фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Тужени је обвезник исплате накнаде тужиоцу, јер се предметно земљиште, које је у Катастру непокретности и даље уписано као његова својина, користи као улица - добро у општој употреби - јавној својини, на ком тужени има право својине, у смислу одредбе члана 10. став 7. Закона о јавној својини. Висина накнаде која тужиоцу припада на основу одредбе члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и на основу цитиране одредбе члана 58. Устава Републике Србије, правилно је одређена је према тржишној вредности земљишта.

Имајући у виду изложено, неосновани су ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу ревидента да није обвезник накнаде јер ниједном својом радњом није депоседирао тужиоца. Пошто је утврђено да се предметне катастарске парцеле користе као улице, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу одредбе члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

О трошковима поступка је одлучено правилном применом одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић